Ч. 212 (17.868). Львів, середа 23. вересня 1931. Pocztowa opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Дещо про програму й тактику місцевих комуністів.

IV. Інструкція про працю членів КПЗУ в кооперації.

Львів, 19. вересня 1931.

Як наступати, то наступати на цілому фронті проти української буржуазії — сказали собі комуністи і розробили подрібний плян наступу. Самозрозуміло, що не могли поминути і кооперативної ділянки. Присвятили увагу всім видам істнуючої кооперації і наказали своїм членам, що „праця“ комуністів у кооперації „висуваться на перший плян роботи на селі“. Зокремаж эпановані вже комуністами кооперативи „в першу чергу споживчі“ треба зробити „*першорядним політичним фактором у революційній боротьбі мас*“ і формою „широкої, леґальної орґанізації мас“ під комуністичним проводом.

Досі було так, що „здобуті“ комуністами кооперативи, як низові, так особливо союзи, не закріплялися в належній мірі відповідними партійними силами і тому наш провід в них дуже часто узалежнювався від настроїв тієї чи іншої групи симпатиків, чи що гірше, від „аполітичних“ фаховців, чи то упівствуючих кооператорів. Кооперація дуже мало використовувалася, як осідок нашого революційного активу“. Тепер треба зробити все можливе на те, щоби кооперацію „скріпити партійними силами і силами революційного активу, умасовити її, в першу чергу на кошт селянської бідноти і наймитів“, обмеживши відповідно паї або перемінивши їх на вкладки натурою.

„Основним завданням“ комуністів на сьогодні є „завоювання“ під їх вплив не тільки вже істнуючих кооператив, але й нових, що їх мають засновувати самі таки комуністи. При тім треба знати, що „керовництво“ цілою комуністичною роботою в кооперації „мусить бути політичним, але мусить одночасно компетентно допомогати місцям ставити кооперативну роботу і з фахового боку“. Як у „Просвітах“, кружках „Рідної Школи“ так і тут, у кооперативах треба творити партійні фракції які мають відповідати за „роботу“ перед партією. Ударні гасла для наступу на українську кооперацію такі:

„Геть з проводом української буржуазії, що використовує кооперацію в своїх клясових цілях; геть з кооперативними отаманами з „Центросоюзів“, що зловживають народнім майном! Робітничо-селянська кооперація на службу робітникам і селянам! Господарем робітничо-селянського гроша можуть бути тільки робітники і селяни“.

Все те відноситься передовсім до споживчої кооперації, хоч має своє практичне значіння і в відношенні до іншого виду кооператив. Але тепер переходить інструкція до спеціялізування комуністичної „роботи“. Отже перш за все комуністи виступають завзято проти акції „ощадности“ та й взагалі проти всякої кредитової кооперації. В інструкції написано про ці справи ось як:

„Під голосними кличами „свій до свого“, „підтримуй свою кооперацію“ українська буржуазія тягне руку до кишені мас. Широко розбудовується кредитова кооперація, поширюються кредитові функції на всі інші види кооперації з единою метою випомпувати обороткові кошти. Цій акції як і цілій системі кредитової кооперації і поширенню кредитових функцій на інші види, мусимо якнайгостріше протиставитись, викриваючи правдивий зміст цих кличів і цієї політики. Нашим гаслом є: „ні гроша вкладів панам для визискування нас-же“. Для цього треба широко використовувати не тільки фахову пресу, але й пресу загальну. Ці пляни української буржуазії мусимо зірвати. І це треба зробити заразже, тимбільше, що часу вже багато пропущено. До боротьби проти цього пляну укр. буржуазії треба втягнути якнайширші маси рядовиків і симпатиків ворожих нам партій, закріплюючи політично під нашим проводом цей одноцілий фронт з низу“.

Не забули комуністичні „обербефельгабери“ і про промислову кооперацію. Тут звернули вони „ласкаво“ свою увагу на „Українське Мистецтво“. Цю кооперативу вони мусять поборювати, „як кожне підприємство капіталістів“, розгортаючи там „клясову боротьбу найнятої робочої сили, страйки і т. д.“. Нещасні! Не знають, видно, добре „Українського Мистецтва“ ні під оглядом орґанізації ні під оглядом „визиску найнятої сили“. Таке саме, як до „Укр. Мистецтва“, мусить бути відношення комуністів і до „всіх тих різноманітних акційних закладів української буржуазії, що вона їх творить під плащиком кооперації“.

Окрема „стаття“ присвячена в інструкції для нашого „Маслосоюзу“. Вона виглядає в оригіналі, повному „пролетарської безпосередньости та щирости“ дослівно так:

„Наша дотеперішня робота на терені молочарської кооперації „Маслосоюзу“ є зовсім недостатня і тут ми фактично стали з боку, відгородилися китайською стіною нашого „ворожого“ стосунку від тих мас бідноти і середняцтва, що їх охоплює і визискує буржуазія і куркульня через ці кооперативи, особливо в районах інтензивної молочарської господарки. В цих орґанізаціях ми мусимо працювати в *середині*, творити *опозиції*, орґанізувати маси в боротьбі з *визиском* „Маслосоюзу“. У тій ціли ми мусимо зорґанізувати й уактивнити те членство, участь якого в тих товариствах досі виявлялася тільки в ношенні молока і складанні відрахувань на пай. Боротьба мусить опертися на економічних інтересах визискуваних (ціни молока, дивіденди і т. п.), при рівночасному викриванні обличчя і природи „Маслосоюзу“, як *орґанізацій визискувачів для визиску*“ (Всі підкреслення наші — *Ред.*).

Кооперативний Банк „Дністер“
дає позички на догідних умовинах лише тому, хто обезпечує свої будинки в 1/3 части, а движимости на повну вартість у
Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Картина комуністичної стратеґії булаб не повна, колиб не звернути в інструкції уваги і на стрічки, присвячені „куркульній“ установі „Сільський Господар“. І тут комуністи досі дуже і дуже багато занедбали. Вони — як каже інструкція — не „викривали“ його правдивого обличчя, як орґанізації „визискувачів“,

„не шукали в середині (орґанізації „Сільського Господаря“ — Ред.) тих *елементів, що їх можнаб було використати, як засіб для розбиття їх із середини*, не зорґанізували *зривів усіх засобів*, що вони (тобто куркулі! — Ред.) намічають. Це треба якнайшвидше виправити, орґанізуючи якнайширші маси до боротьби з тими орґанізаціями визискувачів. Ми повинні розяснити масам, що „Сільський Господар“ *є капіталістична, кулацька орґанізація, що під заслоною проводження ріжних аґрікультурних заходів експльоатує бідноту і середняка* і що тому ми категорично цю орґанізацію поборюємо“. (Підкр. наші — Ред.).

Це вже цілий арсенал комуністичних кличів і гасел для офензивної стратеґії на кооперативній ділянці. Якби всі ці гасла комуністи вспіли в найкоротшому часі провести в життя то „українська буржуазія“ лежалаб на життєвому шляху розбитою та немічною... На щастя українське громадянство ще живе і має досить сили, щоби протиставитись як слід наведеним шедеврам найпідлішого ґатунку демагогії. Тільки безглузда і сліпа ненависть та жалоба руїни могли наказати комуністичним „обербефельгаберам“ та всяким іншим „заправилам“ руїнницької роботи поставитись до української кооперації, „Сільського Господаря“ та акції ощадности так, як вони поставились.

Безробіття інтеліґенції.

Містимо цю статтю, як дискусійну, даючи радо місце поглядам автора, який виступає тут, як представник молоді. — **Прим. Редакції.**

I.

Від довшого часу щораз гостріше виринає питання безробіття, що захопило собою передовсім — коли мова йде про інтелігенцію — сучасний доріст. Впродовж кількох останніх днів читали ми дві статті на сторінках „Діла“ на цю тему. „Педагог“ апелює до совісти старших, щоби зробити місце молодшим, п. інж. Творидло теж апелює до цих громадян, щоби кожний створив хоч один варстат праці саме для молодших. Таким робом розвязку такої проблеми, якою є боротьба за життя, ш. автори пересувають наче у площину сентименту. Тимчасом відома річ, що у кожній боротьбі рішає сила того, хто хоче перемогти, а не сентимент переможця.

Перш за все мушу взяти в оборону молодших. Інж. Творидло закидає їм господарку в Сільському Господарі й у Спілці Агрономів. Господарка там фатальна, — але чи два такі факти можна ґенералізувати? Чи це монополь молодших? Чейже поважні промахи бували і в Народньому Домі і в Театральному Фонді, в Рідній Школі й інших установах? Чи молодші ґенералізують, записуючи їх на конто старших?

З цих закидів, з надто дидактичного тону деяких цього роду статтей, з того, що в часах нинішніх редукцій управи багатьох установ („старші“) ідуть по лінії найменшого спротиву (себто редукують „молодших“), з цього всього визирає взаємне недовіря. І ось, поки схочемо щонебудь у цій справі вдіяти, мусимо усунути те взаємне недовіря старшої і молодшої ґенерації. Ця справа, дуже по суті поюкра. у щоденному житті дійшла вже до такої гостроти, що грозить поважними наслідками для національного життя вже в найближчій будучині.

Не можна розвязати цього питання в одній газетній статті. Тому — йдучи за думкою загалу — підписаний поставив внесення на засіданні Виділу Т-ва Прихильників Освіти, щоби скликати в цій справі кілька дискусійних анкет з участю представників старшого і молодшого покоління. Може бути, що там найдеться якась розвязка. Побажатиб лише, щоби ці анкети відбулися якнайскорше.

II.

На доказ безробіття можнаб навести чимало прикладів. Ось у теці референта середніх шкіл Рідної Школи лежить 100 подань; на університетах маємо тепер до 1000 кандидатів. До державних шкіл нас не приймають, мережі українських шкіл поширити не можна й у вислідї не на 40, як у Німеччині, а на 50 літ вистане теперішніх сил.

Дорікають молоді, що вибірає непродуктивні студії, як напр. фільософічний факультет. Але молодь тут найменше винувата. Винувате громадянство, або кажучи популярною номенклятурою, винуваті „старші“.

Треба негайно створити установу, що досліджувалаб запотребування кваліфікованих сил по ріжних ділянках. Річ не в тім, щоби подавати в пресі статті на тему „Не йдіть на фільософію“, що й без цієї установи робиться, — очевидно без наслідків, бо ніхто не знає, де має іти й чому. Солідна й всестороння праця установи, оперта на реальнім розрахунку, викаже позитивно цифрами, яке буде запотребування в найближчому часі.

Праця цієї установи мала би допомогти не лише молоді, якби могло на певний погляд

здаватися, але всьому національному життю. Зайнятися цим моглаб окрема комісія з делегатами Наукового Т-ва ім. Шевченка, Ревізійного Союзу Українських Кооператив, „Рідної Школи", Т-ва Прихильників Освіти і т. п. Такі установи є скрізь по Західній Европі і на них можна би взоруватися.

Справа пекуча, бо в часі, коли в нас ростуть фаланги кваліфікованих безробітних, чужинці все ще тягнуть з нас міліони.

III.

Сучасні молоді інтелігенти-безробітні є — по вдачі, по психіці — двоякого роду: одним треба конче готових посад, інакше вони не уявляють собі життя. Не знаю, як їм можна порадити. Другі це ті, що почувають у собі стільки сили, що могли би створити собі самі варстат праці.

Моглиб, але не можуть. Не тому, що до цього нездатні, а тому, що минула романтична доба капіталізму, коли міліони можна було зробити на кожному кроці, починаючи від продавання газет на вулиці та чищення чобіт. Зрештою дещо з цього остало без зміни: ця дорога й нині добра, але її треба починати на 8 чи 10-ому році. Це знає кожний економіст. Колиж батьки в тому часі не посилають дитини у світ, але до ґімназії, роблять її в 9/10 випадках нещасливою на ціле життя. Колиж хтось скаже університетському абсольвентові, щоби створив сам собі варстат праці — без сотика, той хіба собі кепкує з нього.

Громадянство повинно помогти таким людям створити варстат праці в свому власному інтересі. Це ріжниця „помогти створити" і „створити".

Ось приклад: В місті С. істнує пять жидівських фабричок содової води, що літом розходиться мабуть через Пов. Союз Кооператив до наших кооператив, яких є в цьому районі поверх трицять, від 20—150 пляшок денно до одної кооперативи. Напевне бодай одне українське виробництво встоялося би. Живе там молодий чоловік Л., якому важкі матеріяльні умовини не дозволили покінчити експортової академії. Зайнявся би цим, міг би прожити, алеж треба йому грошей на уладження. Не так і багато: 150 долярів. Хто позичить? Ні один український банк. Це, мовляв, чоловік без імени, позичка не на гіпотеку і т. д. Жиди? Так, але на лихварські відсотки, що скорше чи пізніше зруйнувалиб підприємство. Коли піде до банку старший громадянин, з іменем, дістане позичку багато лекше. Грає тут знову ролю справа довіря кредитора. Треба відбудувати це довіря до довжників, яким позичений капітал дозволив би творити собі варстат праці. Здоровий, довгоречинцевий кредит мусить стати основою під творення нових піль заробітку. Тут входив би в гру застав машин, варстатів і т. і., як ґарантія звороту позички.

В противному разі молодий чоловік буде ходити голодний, його „біда і нерви" спричинять лихо цілому громадянству, пять жидів буде далі постачати „лімунядку" українським кооперативам, а той чи інший радник, прочитавши на „Бесіді" передовицю в газеті, напевно не придумає ніодному молодому чоловікові варстату праці.

Це повинні зрозуміти старші, ті, що претендують на почесне ймення батьків народу, й ціле громадянство. Бо „це під теперішню хвилю, чи не найбільший громадянський обовязок"

Мр. Е. Ю. Пеленський.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Безробіття в Італії.

Італійський уряд боровся донедавна з безробіттям досить простим способом. Приділював безробітних до фашистівської міліції, удержуваної державою. Колиж число безробітних перейшло 200 тисяч, уряд занехав цей спосіб і думає про публичні роботи на великі розміри.

Недавно оголошено статистику, з якої виходить, що в серпні зросло число безробітних до 700 тисяч. Є це найбільше число безробітних, яке зареєстровано взагалі в Італії.

Безсильність Союза Народів.

На засіданні господарської комісії зібрання Союзу 18. ц. м. всі промовці ствердили повну невдачу дотеперішніх спроб Союзу Народів з ділянці господарської політики, особливо в справі усунення митних перегород і господарського зближення між народами. Всі промовці домагалися, щоби занехати дотеперішні методи й занятися найважнішими господарськими проблемами в іншому дусі та іншими методами.

„Век Нови" теж „ревеляціонує".

Як то погоня за сензацією може звести на манівці самоосмішення

Захоплений манією „ревеляцій" усяких „Курерків", рішив і львівський „Век Нови" докинути свої чотири сотики. В числі з 20. ц. м. під курерковим наголовком „Документи говорять" поміщує фотографічну відбитку листа д-ра Евгена Петрушевича до президії УНДО швидко після повстання цього останнього, бо у вересні 1925 р., який торкається конфлікту, що виринув від першого дня істнування УНДО поміж цією партією і д-ром Е. Петрушевичем на тему компетенцій політичного зверхництва і репрезентації. Оголошений лист „Век Нови" вважає **запереченням** того, що „Діло" писало в цій матерії кілька днів тому, коли тимчасом навіть кожний навпів грамотний читач добачить у тексті листа саме **потвердження** становища „Діла". Документ, оголошений у „Веку", звучить буквально так:

До Хвальної Президії Українського Національного Обеднання у Львові:

Отсим маю честь ствердити одержання цінного письма з дня 10. вересня с. р., яким Хвальна Президія УНДО зволила повідомити мене про рішення Центрального Комітету з дня 5. с. м. увійти зі мною в переговори тільки на підставі, що кермуюча влада остането ся в руках проводу УНДО., а закордонне представництво має бути тільки його еманацією на правах закордонної установи з тим, що провід УНДО має надавати напрямні політичні і має право установлення буджету закордонного представництва, питаючи лише, чи я згідний вести переговори на сій базі з Хвальною Президією, а на випадок згоди визначити евентуально стрічу між 20. а 25. с. м.

У відповідь на се предложення прошу приняти до ласкавого відома, що становище Президента Української Національної Ради З. У. Н. Р. накладає на мене обовязок представництва усіх західно-українських земель, які остають під ріжними займанщинами, та цілість їх населення, і що провід закордонного заступництва партії „Українське Національно-Демократичне Обеднання" міг би я приняти тільки на такій підставі і під такими умовами, які не стоялиб в суперечности з кругом ділання і завданнями, зясованими в моїм, пересланім Хвальній Президії УНДО, проекті правильника, а саме головно в уступах 4., 5., 1, 2. — При сім зазначую, що мій правильник займається питанням унормування співпраці закордонного політичного Центра Зах. України з УНДО в дусі взаїмного порозуміння, а організація закордонного Центра подумана так, що вплив і значіння національно-державницьких стремлінь і напрямних УНДО являються без сумніву загарантовані.

Колиб Хвальна Президія взявши під увагу сю мою відповідь, вважалаб побажаною стрічу своїх Делеґатів зі мною для ведення устних переговорів, то я є готов по одержанню телеграфічної відомости про згоду, очікувати п. п. Делеґатів дня 30. с. м. у Данціґу. —

З поважанням

Д-р Петрушевич

21. 9. 925.

Повищий документ нічим не обтяжує і не вводить у стан заклопотання перед ніким ні Українського Національно - Демократичного Обеднання, як партії, ні поодиноких його діячів, а так само зовсім не перечить тому, що ми писали й твердили в „Ділі" з 15. вересня п. р. А там ми писали: „Наскільки нам відомі початки й історія УНДО, то ми можемо ствердити, що саме УНДО в 1925 р. передовсім тому повстало та сформувалось, щоби українську національну політику в Галичині звільнити від впливів усяких еміґрантських ґруп та їх провідників, які бажали мати в ній децидуючий голос". Трохи далі у тійже статті стояло: **„Нема сумніву, що поодинокі еміґрантські ґрупи могли хотіти колись кувати для себе політичний капітал при допомозі УНДО, але це їм цілковито не вдалось".**

І таки не вдалось, бо до ніякого порозуміння між УНДО-м і през. Петрушевичем ніколи не прийшло, дарма що на цю тему йшла переписка. Переписка з б. президентом Української Національної Ради це хіба ніяке пониження для УНДО ні тим більше ніякий нетакт з його сторони.

Опублікований лист є черговим наглядним покажчиком тієї просто перверзійної політичної ментальности деяких санаційних польських діячів, що безкритично використовують проти українців навіть речі, які по суті є негідними уваги дурницями, при чім роблять це в тій наївній вірі, що добре прислугуються польській справі. Прикро, що в данім випадку дав себе завести під один капелюх з „Ілюстрованим Курером Цодзенним" і старий керманич „Веку Нового" ред. Лясковніцький. Якби він був трохи довше над тим документом подумав, був би мабуть не втяв такої дурниці та й не опубліковував цього листа з 1925 р. на те, щоби в 1931 р. „відтяжити польсько-українське напруження". Крім того був би не висипав стільки негідної лайки на наш орган, як це зробив, йдучи на дешеву сензацію та піддаючись цілком волі відомих льокальних чинників, в інтересі яких є тільки цькування на українців, а які напевно змоглиб редактора „Веку Нового" засипати ревеляційними листами навіть з ділянки найінтимнішої переписки поміж членами деяких українських родин.

Бунт в анґлійській фльоті.

Одна з найбільших сензацій останнього десятиліття.

У вівторок вечором британська адміраліція видала короткий комунікат, що на ґрунті зменшення платень у воєнній маринарці Вел. Британії, серед частини мужви на кораблях атлянтійської фльоти повстав „неспокій", в наслідку якого адміраліція перервала маневри фльоти та відкликала кораблі до пристаней, щоби перевести доходження, наскільки можливо злагіднити рішення про редукцію платень. На слідуючий день, з черeду, відбулося у цій справі надзвичайне засідання анґл. кабінету ради міністрів. А знову слідуючого дня, в четвер, міністр маринарки (льорд адміраліції), сер Остен Чемберлен, відчитав у палаті громад наказ, висланий до анґл. фльоти, в якому кажеться про злагіднення редукцій платень та звертається увагу морякам, що „кожну дальшу відмову виконати наказ, адміраліція буде трактувати згідно з постановами закону, який каже про дисципліну".

Одночасно Мекдональд давав пояснення про проект знижки платень у маринарці ще за попереднього кабінету та про стан редукції платень у сухопутній армії і поліції. Одночасно приїхали до Льондону контрадмірали — команданти трьох найважніших портів воєнної фльоти на берегах анґлійських островів, щоби під проводом головного команданта атлянтійської фльоти, адмірала сера Годжа, радити над витвореною ситуацією.

Ця подія, яка є по суті бунтом кільканацяти тисяч анґлійських моряків, викликала у цілому світі величезну сензацію. Пригадують, що це чи не перший раз в історії Анґлії і її гордої морської сили, трапився такий випадок. Усі часописи повні подробиць того своєрідного бунту. Його підложа справді суто-матеріяльне. Відмову виконати кожний черговий приказ моряки інавґурували співом британського національного гимну. Розпочали день бунту окликами на честь короля. Не дозволили собі на ніякі погрози супроти старшин, ані тим менше на якінебудь словні чи чинні зневаги. Вони „лише" застрайкували та попередавали командантам петиції. А проте — застрайкували, відмовились від усяких робіт, і старшини були примушені зайнятись паливом та всіми тими чорними роботами, без яких великанські плаваючі твердині не тільки станулиб на морі нерухомо, але й могли у великій мірі зіпсутись.

Був це, так мовити, чисто „професійний" страйк, але страйк в інституції, якої здисциплінованість та орґанізованість увійшла від віків просто у пословицю. Але тут теж показалася знову у цілій величі подиву гідна мудрість керманичів Вел. Британії. Замість такий непослух здусити репресіями військового характеру та одночасно старатися строгими репресійними заходами затаїти всю прикру справу, анґлійський уряд виводить цілу щиру правду перед народне заступництво (парлямент), а військова влада йде назустріч морякам для мирного полагодження справи. Таким робом з одного боку цілий нарід має змогу журливо призадуматися над поваговою ситуації у державі, з другого боку держава (військове зверхництво) зберігає собі на будуче вірність і дисципліну вояків (моряків). Чималу ролю грає тут теж своєрідний затяжний (отже добровільний) характер набору (рекрутації) до анґлійської фльоти. У звязку з цим характером своєї служби моряки мають „право" страйку

як протесту проти одностороннього зломання умови найму.

Очевидно, що ця подія має величезне і політичне значіння, і то у світовому масштабі. Каже про це коротка телеграма з Берліна: тамошній президент поліції закрив на місяць комуністичний щоденник „Роте Фане“ за оголошення привітної телеграми німецьких комуністів до збунтованих англійських моряків. Німці відразу зорєнтувалися, що найбільше виграти може тут III. Інтернаціонал, використовуючи нагоду для пересварення Англії з Німеччиною та для збільшення своєї акції в обидвох тих державах. Покищо англійські моряки викинули зі своїх зборів, а навіть деке повкидали до води, аґітаторів, що вилазили з комуністичною пропаґандою. Але їх сама поява на тих зборах є грізним мементо і для Анґлії і для цілого культурного світа.

—o—

З церковних справ.

Ухвали унійного зїзду в Пинську.

На унійному зїзді в Пинську, що відбувся в днях 1.—3. вересня ц. р., після вислухання рефератів — о. Урбана „Про теперішній стан православія в Польщі, Росії та інших країнах“, о. проф. Свірського „Про основні ріжниці між католицькою і православною моралю“, о. д-ра Г. Галущинського „Про право безженности серед духовенства у східних церквах“, о. д-ра Ішака „Про спосіб оживлення і розповсюднення культу Найсв. Тайн у східному обряді“, о. проф. Кулака „Про мету й організацію пинських унійних зїздів“ — ухвалено такі постанови:

1) Друга унійна конференція у Пинську після вислухання реферату о. д-ра Ішака і переведення дискусії признає потребу оживлення культу Евхаристії в церквах східно-словянського обряду через: а) освідомлення і переведення в діло в занедбаних церквах вказівок і практик того культу, які є в св. Літургії і в її розділах та в творах Отців Церкви; б) організацію братств Найсв. Тайн серед народу й молоді; в) відновлення — за дозволом Ап. Столиці — окремого свята Найсв. Евхаристії, яке істнувало колись на цій території і яке досі сутешній православний нарід святкує та здержується в той день від праці; г) проповідування про Найсв. Тайни, заохочування людей до дуже частого св. причастія. Всі практики культу св. Евхаристії мають бути приноровлені точно до східного обряду.

2) II. унійна конференція в Пинську уважає за конечне так інтерпретувати в католицькому дусі справжнє значіння слова „православний“, аби його уживання в літургії чи поза нею не давало притоки до якогонебудь помішання понять.

3) II. унійна конференція в Пинську уважає за потрібне повчати народ про минуле церковної єдности, яка тут колись істнувала.

4) II. унійна конференція в Пинську уважає за вказане підчеркнути засаду природного права і постійної практики церкви, аби в голошенні Божого слова в католицьких святинях східнього обряду була вживана рідна мова віруючих, отже для поляків — польська, для українців — українська, для білорусинів — білоруська, для росіян — російська і т. д.

5) II. унійна конференція в Пинську висказує у звязку з рефератом о. проф. І. Свірського побажання, щоби приготовлено для вжитку священиків східнього обряду, які походять з церкви відлученої, підручники теольоґії моральної, догматичної і ін. в доступній для них мові.

6) II. унійна конференція в Пинську признає конечність періодичних письм, книжок і брошур, призначених для утвердження народу в правдивій вірі, як також письм для поучування польського громадянства про суть веденої унійної акції.

7) II. унійна конференція в Пинську, з уваги на стверджені факти тенденційного освітлювання унійної акції деякими органами польської преси стверджує, що таке поступовання не є гідне преси поважної, яка уважає себе католицькою.

Східно-словянський семинар у Дубні.

З цим шкільним роком відчиняється в Дубні на Волині семинар для питомців східно-словянського обряду, що схочуть посвятитися праці над унійною акцією, веденою під проводом Преосв. еп. д-ра М. Чарнецького. Ректором того семина іменований єзуїт східного обряду о. Домбровський (білорусин), що досі перебував в Альбертині.

Обструкція. Свідоцтва клінік для жінок стверджують, що загально признаваюча природна ґірка вода „**Franciszka Józefa**“ є приписувана зі знаменитим успіхом, передовсім у положницъ.

Важне для Пань Ґаздинь!

Завдяки знижці фабричних цін тепер у детайлічній продажі ідеально чисте і видайне МИЛО ОЛЕНЬ SCHICHT

є значно дешевше!

Посолка Мілена Рудницька про наклепи „Іл. Курера Цодзенного“.

(Лист до Редакції)

Женева, 15. вересня 1931.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Не відмовте помістити на сторінках Вашого часопису ось яке пояснення: Від довшого часу присвячує краківський „Ілюстровани Курер Цодзенни“ моїй особі та моїй громадській діяльности своєрідну „увагу“. Я не вважала досі потрібним реаґувати на лайки і наклепи цеї ґазети з огляду на її відоме становище до цілости українського життя. Тому не спростовувала я також „інформацій“, подаваних женевським кореспондентом цього часопису про мою діяльність у Женеві та зокрема про мою промову на Конгресі Національностей, в якій по твердженням цеї газети (ч. 248 з 8. вересня ц. р.), я „сміла обкинути Польщу, її уряд і владу безліччю наклепів і брехонь“. Повний текст моєї промови є в стенографічному протоколі конгресу і з нього можна переконатися, що я не говорила ніяких „наклепів і брехонь“, а навела лише факти про умовини життя українського населення в Польщі та про події з мин. року, коли на порядку нарад конгресу найшлася справа звітів з положення поодиноких національних груп.

Сьогодні попалося в мої руки число „Ілюстрованого Курера“ з дня 14. вересня ц. р., з якого довідуюся про мої мнимі енунціяції в справі „ревеляційних“ листів, опублікованих „Курером“. З огляду на те, що ці „ревеляції“ найшли деякий відгомін на сторінках закордонної преси та що вони є одним з засобів поборювання української справи на женевському ґрунті, вважаю своїм обовязком **ствердити рішучо, що ніколи в ніякій ні прилюдній ні приватній розмові я не сказала немовто я „не стидалась би існування співпраці між німецькою владою і українцями“ та що „українці мусять шукати зовнішних союзників“. Ціла ця вістка, є злобною видумкою.**

Прийміть вислови правдивої до Вас пошани

Мілена Рудницька.

—o—

Черговий процес за минулорічні підпали.

У вівторок, 22. вересня ц. р. починається розправа проти **Івана Мигула** і 7 тов., обвинувачених за злочини держ. зради і за підпали. Докладніше про це подамо у найближчому числі.

Чи погодиться санація з ендецією?

Поголоски про недалеку згоду в санаційно-ендецькій фамілії товчуться на сторінках польської преси не від нині. Пригадуємо, що особливо голосними вони були перед відслоненням памятника Вільсона у Познані, кілька місяців тому, коли то на те свято мав прибути Падеревський, фундатор памятника, один із „меджи штандарових“ ендеції і — старий антагоніст Пілсудського. Тоді відразу звернув увагу надзвичайно знаменний факт, що санаційна преса засипує Падеревського комплиментами та наче під вилком чародійної палочки припинила всяку полеміку з ендеками. Падеревський мав замешкати на Замку як гість президента, а Варшава кипіла від версій на тему акту замирення поміж першим ендецьким президентом Польщі й марш. Пілсудським та політичними наслідками того замирення. Казалося врешті про конкретні умовини, які буцім то Падеревський поставив (за підшептом своїх дорадників) і про фіяско тої цілої комбінації, яка проявилася у відкликанні Падеревським приїзду до Польщі (вібето через недугу жінки). Потім, за якийсь час, знову появилися в санаційній пресі натяки про потребу „єдиного національного господарського фронту“, аж ось, в останніх днях, старі поголоски знову вибухли з цілою силою.

Кажеться тепер про звязок поміж поворотом з Франції до Польщі ген. Сікорського та санаційно-ендецькими закулісовими розмовами і про недалеку номінацію того генерала, — якого колись взаємини з марш. Пілсудським, книжкова полеміка з цим останнім на тему воєнних операцій в 1920 році і т. п. подробиці загально відомі, — на премієра; два ендецькі генерали (м. ін. Юзеф Галлер) малиб стати інспекторами армії, а в раді міністрів малиб засісти ендецькі посідачі портфелів мін. хліборобства, торгу й промислу та освіти, при відповідному обсадженні ендеками становищ віцеміністрів в інших ресортах.

Ендецька преса рішучо ці поголоски заперечує і вперто далі накидається на санаційний табор. Кілька днів тому була навіть передова стаття у „Кур'єрі Львовскім“ з поясненням засадничих причин, чому ендеки не можуть погодитися з санацією. Останньою та безумовно найголовнішою причиною було в тій статті признання, що ендеція не хоче погребувати себе разом з санацією, лякається компромітації з такого союзу, вірить в упадок санації і є свято переконана, що саме вона, ендеція, буде єдиним, без успадкоємців, спадкоємцем влади в Польщі.

А проте, не зважаючи на ці заперечення справа миру і згоди між таборами санації й ендеції дальше є вдячною темою польських публіцистів. З цього приводу кілька дуже влучних уваг приніс м. ін. вчорашній „Век Нови“. Автор статті п. н. „Національна згода“ стверджує: „Коли спокійно й безсторонно розважити погляди обох таборів на життя й державу, то справді важко булоб добачити якінебудь більш засадничі ріжниці... *Видимо, що в ділянці національної і соціяльної політики поміж ендецьким табором („обозем народовим“) та урядом нема якихось незгідних суперечностей а навіть далеко йдучих ріжниць. Це зовсім не дотеп, коли говориться, що санація виконала на 100 відс. програму ендеції*“. (Підкреслення наше — Ред.). Так ось маємо буквальне потвердження того, що ми все писали і твердили про вірність національної політики післятравневих урядів ендецьким тезам і практичним напрямним!

Що торкається ріжниць поміж ендецією і санацією, то вони — на думку автора — „не є засадничої натури, лише радше чуттєвої і персональної“. „Люди обох таборів ненавидять себе взаємно“! „Тому не дивниця, що люди, для яких емоціональний чинник у політиці грає другорядну ролю, — щораз частіше і голосніше говорять про можливість, а навіть про потребу якоїсь співпраці на якійсь площині“. Навязуючи до тих поголосок, автор згадує про бард. причиника ідеї національної згоди, як „головного речника ідеї націомаса Гльонда. Зазначує теж закордонно-політичне та фінансово-політичне значіння такої „національної згоди“: мовляв факт такого (санаційно-ендецького) порозуміння „зробив би знаменито вражіння головно у Франції“, „змінив би довіря французької фінансієри“, а воно в дальшу чергу „не моглоб не мати дуже поважних фінансових консеквенцій“...

Трудно дивуватися, що такі арґументи справді роблять своє і в санаційному і в ендецькому таборі та притупляють особисті антимонії, підсилені боротьбою за владу, за посади. Тому істнують усі виглади, що дійсно незадовгі будемо свідками видовища, гідного богів, коли у „Ґазеті Варшавскій“, „Курєрі Познаньскім“, чи „Курєрі Львовскім“ будемо читати пеани в честь пілсудськових і політичних здібностей марш. Пілсудського, а в ріжних „червоняках“, „Ґазеті Польскій“ і „Слові Польскім“ — славлення політичного розуму Романа Дмовського й Станіслава Ґрабського.

Небуденна малярська виставка.

В неділю 20. ц. м. в год. 11.30 відкрила в „Національнім Музею“ при вул. Мохнацького свою Першу Виставку „Асоціяція Незалежних Українських Мистців“ (А. Н. У. М.) з участю запрошених французьких, італійських і бельгійських мистців та Української Париської Групи. Це взагалі перша цього року виставка у Львові. Вперше Львів має нагоду бачити картини деяких сучасних славних европейських мистців, що зголилися дружньо виставити свої картини поруч українських артистів, уже відомих і молодих надійних талантів.

Виставка має понад 120 експонатів з участю більш як 40 артистів. Із чужинців слід згадати: Пікасса, Фужіту, Дерена, Ґромера, Моділіяні, Шаґаля, Дюфі, Ансільона, Бляпша, Задкіна, Жанена, Леґе, Дю Марборе, Олі, Северіні, пані Тернер, Тоцці та Уло.

Між численною публикою на відкритті можна було запримітити й не-українських відвідувачів. Виставка матиме безсумнівно великий успіх і зацікавила вже чужинців. У найближчих днях присвятимо їй окремі ширші згадки.

Українські справи в Женеві.

Телеграми нашого кореспондента.

Справою українських петицій до Ліґи Націй займався Комітет Трьох у пятницю. В суботу пополудні отримали ми в цій справі телеграму від нашого женевського кореспондента такого змісту:

„ЖЕНЕВА (19. IX. 10. год. рано). Тому, що Комітет Трьох признав відповіди, дані польським урядом невдоволяючими, зокрема арґументи щодо Голувка та невідповідальної організації, порішив учора передати українські скарги Раді Ліґи. Завтра Рада призначить референта на найближчу сесію“.

В неділю вполудне наспіла друга телеграма такого змісту:

„ЖЕНЕВА (19.IX. 8. год. веч.). Сьогодні Рада Ліґи після справоздання представника Японії рішила відложити українські петиції до сесії в січні, щоби можна простудіювати обширні акти в цій справі“.

*

Ці вістки потверджує й півофіціяльно „Газета Польска“ з тим, що вважає таке рішення Комітету Трьох і Ради Ліґи корисним для Польщі. Зате женевський, виданий поляками „Journal des Nations“ поставився до цього рішення крайно критично, нарікаючи на односторонність Комітету Трьох. Про минулорічну пацифікацію висловлюється, що засоби репресій, ужиті польським урядом, „були дуже поміркованi в порівнанні з тим, що мало місце в Індіях“. Край — мовляв — успокоївся і розпочалися поміж українцями і поляками переговори, які трагічно перервала смерть Голувка. Цей щоденник закидує англійській пресі (Манчестер Гардіен), що вона підтримує „елементи екстремістів“ — „Впливові цих елементів — пише дослівно — треба приписати рішення Комітету Трьох, яке в ніякій мірі не причиниться до успокоення.“

Зовсім без ніяких обиняків поставився до женевського рішення краківський „Ілюстровани Курер Цодзенни“. Він між іншим пише: „Крок Комітету Трьох... викликав у тутешніх (женевських) колах загальне здивування, а навіть критику... втеча Комітету Трьох перед виразним рішенням виявляє ще раз повну компромітацію (!!) процедури в справі меншин“. Комітет Трьох відступив — мовляв — справу Раді Ліґи під напором льорда Сесіля, який, на думку „Курера“, кермувався тут виключно арґументами внутрішньо-політичної англійської ситуації“. „Польща — пише він дослівно — мусить застерегтися проти того, щоби її найбільше життєві справи були обмірковувані під кутом погляду англійських виборів“. Накінець „Іл. Кур. Цодз.“ апелює до японського делеґата Йошіґави, щоби він був зовсім безсторонним, на що може собі позволити, бо в Японії, мовляв, не будуть його з приводу англійців атакувати.

Дорога політична забава.

Ґенеральний секретаріят Союзу Народів представив бюджетовій комісії зібрання Союзу бюджетовий прелімінар майбутньої конференції в справі розаброєння, що має відбутися в Женеві з початком лютого 1932 р. Провізоричні обчислення виказують, що ця конференція буде коштувати Союз Народів 4 міліони золотих франків. З тої суми на самі друки прелімінoвано 2 міліони фр., 1.200 тисяч призначено на платні для додаткового персоналу, 140 тисяч на комунікацію, 360 тис. на технічні й письменні прилади, 50 тисяч на репрезентаційні кошти, 50 тисяч на службові поїздки і решту на непередбачені видатки. Прелімінар числиться з тим, що конференція потреває 6 місяців.

—o—

Японсько-китайська війна.

В китайській провінції Манджурії біля Мукдену розгорілися 18. ц. м. нагло між японськими та китайськими військами кріваві бої. Війна вибухнула несподівано, без зірвання дипльоматичних зносин між обома державами, без формального виповідження, й прибирає щораз більші розміри. Хто властиво розпочав війну? Китайці кажуть, що Японія, японці, що Китай. На основі інформацій з японських джерел відділ китайських вояків напав на японську сторожу, щоби висадити міст на південно-манджурській залізниці, що находиться під японською адміністрацією. У відповідь на це японські війська збомбардували Мукден і зайняли його. Зате китайський ґубернатор в Мукдені заявляє, що японські війська зовсім без причини розпочали бої. На основі інших версій глибшою причиною збройного конфлікту є справа вбивства японського капітана ґенерального штабу Накамури. Сталося це ще в липні ц. р. в Манджурії. Японський уряд приписав це вбивство китайцям і зажадав переведення слідства та строгого покарання винуватців. Тимчасом манджурська влада не зробила в тій справі нічого і зволікала з відповідю на японське домагання. Наслідком того японці розвинули в Манджурії сильну аґітацію проти китайців і довели до збройного конфлікту.

Бої за Мукден були кріваві. Японська артилерія збомбардувала північну частину міста, після чого піхота заняла ціле місто. Китайці втратили при тім кількасот людей, японські втрати були незначні. Зайнявши Мукден, японці висадили залізничі мости в кількох місцях і зайняли важніші стратеґічні точки в Манджурії, розброївши китайські відділи. В боях за Гавн-лін знесли курінь китайської піхоти.

В цілому Китаю приступлено до мобілізації військових сил. Китайські ґенерали рішили зібрати міліонову армію, щоби дати відпір японському наступові. Одночасно японські кораблі довозять нові війська, а японський штаб переніся з Дайрен до Мукдену.

Які дальші пляни Японії в цьому конфлікті, важко передбачити. На думку англійської преси Японія вважає теперішній мент найвідповіднішим для забезпечення свого стану посідання в Манджурії. Китайський уряд заанґажований у внутрішній боротьбі з комуністичними течіями, Анґлія та Америка мають свої клопоти, отже Японія має зовсім вільну руку на Далекому Сході. Сяк чи так, японський конфлікт опреться об Союз Народів, якого членами є обі ворожі держави.

Зачувати, що представник Нанкіну предложив Чанґ-Цу Ліянгові в Кантоні заключити порозуміння та створити спільний фронт проти Японії. Можливо, що колиб прийшло до такого порозуміння, то наступить димісія диктатора Нанкіну Чанґ-Кай-Ші.

Большовицька преса нараховує військові сили Японії, які можна вжити в Манджурії проти Китаю, на 2 повні дивізії й около 5.000 збройних поліцаїв. На корейсько-манджурськім кордоні є також дві дивізії, готові кожної хвилини до бою. Крім того японського війська в самій Кореї за 24. год. можна перекинути до Манджурії ок. 10 дивізій.

ЯПОНІЯ ХОЧЕ ПЕРЕГОВОРІВ.

Японський уряд повідомив Чанґ-Цу Лінга, що військову акцію покінчено і надійшов час переговорювати. Перша стріча делеґатів обох сторін мала відбутися 20. вересня.

Нові бої.

Райтерова Аґенція довідується, що 20. вересня попол. почалися наново бої на залізн. шляху Пекін-Мукден, на південь від Мукдену та тревали до пізної ночі.

Голова „Просвіти“ поважно занедужав.

В суботу (19. IX.) занедужав дуже поважно голова Т-ва „Просвіта“ посол **Михайло Галущинський**. Стан недуги грізний і досі не можна сказати нічого ні про поправу ні про дальший її хід. Від 1. год. вполудне в суботу не відзискав він досі (12. год. попол. в понеділок) притомности. Вістка про недугу одного з чільних наших громадян і діячів викликала в широких колах львівського громадянства поважне затривoження і співчуття. Про дальший хід недуги будемо повідомляти наше громадянство на сторінках „Діла“.

Слідство в справі трускавецьких подій.

Слідство щодо трускавецьких подій увійшло в головну свою фазу. Для його переведення прибув до Трускавця судля для справ особливої ваги, висланий Апеляційним Судом у Варшаві, Скоржинський. Своє урядування почав він від місцевих оглядин і студій дотеперішніх актів. Від часу його приїзду не можна було бачитися зі суддею, щоби передати йому бажання і внесення арештованих. Щойно дня 18. ц. м. інтервеніював у п. Скоржинського адв. д-р Витвицький і наслідком тої інтервенції дозволено від 21. ц. м. вязням, приміщеним в карнім заведенню в Дрогобичі на Гірці, доставляти харч, теплий одяг, постіль і книжки. На днях будуть вязні переслухані і після того зможуть бачитись з ними їхні рідні. При тому впевнив слідчий суддя правного заступника арештованих, що кожного з них відвідав у вязниці прокуратор Окружного Суду в Самборі, розпитуючи про вязничні обставини. Трьох арештованих, між ними Ярослава Падоха, випущено на волю. У вязниці остають ще: Бутрин, Лев Сенишин, Лев Крисько і Володимир Кобільник.

ОСТАННІ ВІСТИ

РОЗПРАВА ПРОТИ Б. БЕРЕСТЕЙСЬКИХ ВЯЗНІВ.

Президент IV. виділу карного окр. суду у Варшаві визначив розправу проти б. берестейських вязнів на 26. жовтня.

БУРЕВІЙ У ЛЮБАЧІВЩИНІ.

Любачівщину навістив страшний буревій, головнож с. Олешичі. На фільварку кн. Сапіги завалилася стіна мурованої стайні та потовкла 5 людей, а 8 коней вбила. Буревій позривав крівлі з фільварочних будинків і повиривав старі дерева з корінням. Також в інших місцевостях у півн.-сх. части повіту заподіяв буревій великі шкоди.

—o—

АНҐЛІЙСЬКИЙ БАНК ЗДЕРЖАВ ВИПЛАТИ В ЗОЛОТІ.

Анґлійський уряд рішився з 20. вересня здержати приноровлювання постанов закону про парітет золота, який то закон зобовязує Анґлійський Банк продавати золото по устійненій ціні. Проєкт закону, який уповажнює уряд здержати виплату в золоті предложать парляментові 21. вересня.

21. вересня біржа в Льондоні була вже замкнена. Не відчинять її і завтра. Постанову про замкнення біржі видаватимуть щодня.

СПОРТ.

ЛІҐОВІ ЗМАГАННЯ.

Львів. Леґія—Чорні 3:2 (2:0).
Краків. Краковія—Варшавянка 1:0 (1:0).
Варшава. Рух—Польонія 4:2 (0:2).
Познань. Варта—Лехія 5:0 (3:0).

ЗА ВХІД ДО ЛІҐИ.

Варшава. ЛТСҐ—Скра 1:1 (0:0).
Краків. Напшуд—Подґуже 6:2 (4:1).
Познань. Леґія—Ґриф 0:0.
Ґродно. 82. пп.—76. пп. 4:2 (1:1).

ЗА ВХІД ДО А-КЛЯСИ.

Львів. Бяли Ожел—Чувай (Перем.) 4:1 (2:0).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Львів. Поґонь—II. Сокіл 4:0 (2:0).
Львів. Олд Бой—Гасмонея 6:1 (3:0).
Львів. Чорні I. Б.—ТШЛ 3:0

Великі більшовицькі маневри.

Біля Москви розпочалися великі маневри радянських військ з московської округи. Крім правильних військ у маневрах взяли участь також змілітаризовані відділи комсомольців та військова організація „Оссоавіяхім“. Буде також дописуватися „Автодор“ і радянський „Червоний Хрест“. „Автодор“ приїхав на маневри з цілою колюмною самоходів, між якими находяться спеціяльні агітаційні авта з мікрофонами та радіовими голосниками. В часі маневрів по обох сторонах пущено в рух пресові кватири, що поза летючками і плякатами мають видавати газетки призначені для війська та цивільного населення. Військова влада старається зробити з маневрів мініятуру справжньої війни, яка на думку більшовиків є неминуча і тільки питанням часу, коли вона вибухне.

Студентські справи.

Відділ фармації в Познані.

Повідомляю, що вступний іспит на фармацію в познанському університеті обовязує всіх нововступаючих. Складається він або з математики або з фізики, а не з хемії або ботаніки, як це мильно подав пресовий референт Громади Студентів-Українців у Познані, не поінформувавшись у компетентних чинників. День вступного іспиту припадає на 1. жовтня 1931.

Ярема Зарицький в Познані.

Вписи на університет у Ґрацу.

Виділ Українського Студентського Т-ва „Січ“ у Ґрацу просить нас помістити отсе оголошення на сторінках „Діла“:

Вписи на університеті у Ґрацу на зимовий семестр 1931/32 тревають від 1. до 28. жовтня, одначе чужинці мусять внести свої прохання з долученим свідоцтвом зрілости й уродження та їхнім перекладом на німецьку мову найпізніше до 1. жовтня. Шкільна оплата 15 дол. на семестр, удержання 20—25 дол. місячно. Звертаємо увагу товаришам, які хотіли би студіювати в Ґрацу, що одинокою національною студентською організацією в Ґрацу є Українське Студ. Т-во „Січ“, куди слід звертатися за всякими інформаціями та в справі полагодження вписів на адресу: **Ukrainischer Studentenverein „Sitsch“, Universität, Graz.**

За Виділ Українського Студ. Т-ва „Січ“ у Ґрацу: В. Дичій, голова.

Чи Ви оглянули свою ґардеробу!

Убрання і реверенди подешевіли у фірмі

ВАСИЛЬ ГРЕСЯК у Львові,

при вул. СИКСТУСЬКІЙ ч. 10.

Виконання дуже солідне. — Матерії на складі у великім виборі.

198 2—6

НОВИНКИ

— **Українська робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46. — Догідні умови.** 254—?

— **Подешевіло все:** жарівки, голярське приладдя, сцизорики, веркальця, лічничі апарати VIO у **Івана Бунди,** Львів, вул. Сикстуська 29. тел. 81—11. 463 5—13

— **В справі податку від овочевих вин.** Проєкт новелі до закона про податок від овочевих вин і питного меду занепокоїв широкі кола продуцентів цих напитків. Для пояснення справи зазначуємо, що від цього податку буде вільне вино, вироблюване у власному господарстві для власного вжитку, а не на продаж, розуміється до скількости, яку означує ближче закон. Продукція вина на продаж зростає з року на рік і торічнього року перейшла 7 міліонів літрів. Остання податкова оплата, установлена в 1925 р., виносила 10—20 сот. від літра. Висота підвишки буде устійнена новим законом, що має перейти обі законодатні установи.

— **„Руски Новини за Русинох у кральовини Югославиї“,** тижневий орган наших бачванців у Югославії, появляються після 8-місячної перерви знову. З вереснем цього року „Руски Новини“ перейшли вже в VIII-ий рік істнування. З трьох нових чисел, що отсе до нас наспіли, видно, що редакція того часопису (який друкується бачванським діялектом) старається якнайближче підійти до свого читача і дати йому по змові найкращу духову поживу. Річна передплата „Р. Н.“ коштує 60 динарів (в інших краях 2 долари). Адреса: „Руски Новини“, Пишкоревци (Piskorevci), Югославія.

— **Страшна смерть у криниці.** 18. вересня ц. р. при будові криниці в господаря Петра Лучинського в Чижикові біля Львова впала довбня до криниці, глибокої на 8 метрів, на парубка Юстина Вовка й убила його на місці. Коли його вітчим поліз у криницю ще бідака раз схлипнув і заснув на віки.

— **З краєвої хроніки.** Вломники забрали з церковної каси в Яслиськах 300 зол. і срібну чарку з вівтаря. — З костела в Струсові забрали „нічні гості“ срібну посуду і 15 зол. — Кількох узброєних бандитів ограбило священика о. Петра Савчука і кооперативу в селі Сарахович, ковельського повіту.

— **Проти більшовицького терору.** З прикордонної смуги біля Вильна повідомляють, що більшовики замкнули щільно кордон на молодечнаськім відтинку. ДПУ пошукує членів віддїлу повстанців, що зорганізував його бувш. свящ. Вішня. Повстанці нападали на більшовицькі уряди і вбивали замітніших комуністів. Останнім ділом Вішнbackend було застрілення комісаря Малгаєва, начальника ведричівського району.

— **Авта на Мадейрі.** З причини невиносимої спеки на Мадейрі будують стінки авт із соломи.

— **30 мінут на мертвій точці.** Летун Дебрутель на висоті 300 метрів над землею спинив мотори свого літака і вдержав 30 мінут без руху на одному місці. Це перший випадок у летунстві.

— **Смерть нашої землячки.** На рільничій виставі в Давфін згинула підчас кінних перегонів 67-літня Ф. Фаріон з Сифтону, Ман. Вона походила з Галичини і жила в Сифтоні від 35-ти літ. Лишила мужа, чотирьох синів та пять дочок.

— **Етна будиться із сну.** Директор обсерваторії на Етні повідомляє, що близько середнього кратеру повстав новий кратер. З нього підносяться від недавна густі клуби сірчаного диму, а в ночі видно червоні язики полумінн. Вибуху лави покищо не завважили.

— **Боротьба з безробіттям в Америці.** Величезне число безробітних в Зл. Державах бо

ВІДГУКИ ДНЯ.

На лови.

Осінний час — час ловів зближається до нас швидкими кроками. Ясними, соняшними днями залітає до носа міщуха запах димів по полях, темними ночами дзвенить крик перелетних птиць.

Там, десь на голих стернях сидять гуртками пастушки біля ватри, дим білою лентою веться понад ними, а тоненькі голосочки тремтять як жайворонки:

„Яром, яром за товаром. Гей“...

Там, десь у темнім небі що ночі трублять дикі гуси: Тра, тра, тра. Дають знак до відвороту в тепліші краї. Ще якийсь час будуть крутитися по наших ставах і ріках, а потім одного дня пропадуть як дим.

Йде осінній час — час ловів.

Там десь у темних зворах Карпат гремить закоханий олень, визиваючи суперників на чесний двобій.

Лінивий „вуйко“ знає, що означає той примiт. Треба оглядатися за теплою, затишною гаврою, в яку незадовго зложить свою підгодовану особу на довгий зимовий сон.

Дикий кабан буйний тепер і перебірчивий. Вийде на ланок бараболі, порицькає рядки і тільки що десяту барабольку хрупне. Загодований добре з літа, а зимою не журиться. Мати-природа ховає йому в землі корінці, і якось прогодує через голодний час.

Ковел скидає свою окрасу, немов на те, щоб мисливий не відріжняв його так легко від сериви. Далеко він тепер більше осторожний, недовірчивий. Минули часи, коли на кожний „пік“ біг він цілі кільометри, думаючи, що це стужена любка. Тепер його вже жаден „пік“ не виманить на галяву, навпаки віджене його на цілі кільометри. Годину, а то й довше перестоїть у корчах, заки вийде на поле.

Заяць також не той, що в літі. Бувало сяде на рові і дивиться на публику, яка крутиться по дорозі. Немов знає, що його не вільно стріляти. Тепер він глибоко запорпується, бо в вітря вже холодніші і душа чогось терпне.

Йде осінний час, а з ним і мисливська лихорадка. Хто хоч раз зазнав роскошів ловецтва, той чистить рушницю (як має!) і готується на лови (як може!). На загал мало хто має і мало хто може, тому неодин обмежується до мрій і споминів. Час до часу уладжує і правдиві лови, але на меншу звірину, за якою не треба гнати в ліси, чи поля. Досить відкрити покривало, або зняти образ і — вже „ловить“.

Йде осінний час — час ловів на всіляку звірину.

Вийдуть ловці постріляти, але неодин подумає собі:

— Чому мої довги не бігають по полі, чому то кріва не волочиться по лісі... Бах — і скінчилося!

Галактіон Чіпка.

Протест духовенства.

Виступ греко-кат. священиків проти пресових напастей на церкву і її достойників.

„Мета“ з 20. вересня ц. р. повідомляє, що священики деканатів стрийського, любинецького, сколівського й тухлинського, зібрані на нараді в Гребенові дня 3. ц. м., рішили одноголосно запротестувати проти напастей частини польської преси, у першу чергу проти наклепів „Ілюстрованого Курєра Цодзєнного“ і „Веку Нового“ на Ексц. митрополита Кир Андрея Шептицького (зібрані священики забули мабуть про „Слово Польске“, яке зпосеред львівських газет безумовно побило чемпіонат в оклеветуванні українського духовенства — прим. Ред.). Ці нечувані виступи „католицьких“ органів проти греко-кат. Церкви та її найвищих достойників зібрані якнайгостріше напятнували та з обуренням їх відкинули, а свій протест рішили переслати Апостольській Нунціятурі у Варшаві до відома.

Як витали Костека-Бєрнацького.

Ендецький „Курер Львовскі“ приносить досить „пікантний“ широкий опис оваційних привітань, з якими зустріли у Новогродщині новоіменованого тамошнього воєводу, б. коменданта берестейської вязниці, полк. Костек-Бернацького. Отже: бенкети, тріюмфальні брами з написами „витай нам володарю новгородської землі“ („кажуть, що сам тріюмфатор мав скривитися на вид того напису“ — зазначує „К. Л.“) і т. п. В Барановичах приймали полк. Бернацького хлібом-сіллю. Приймаючи це, „він мав відізватися до зібраних: що хліба й соли не потрібує, бо має свого подостатком, а від підчинених вимагає тільки праці й виконування приказів“. „Знаєте мене з Берестя і преси, отже знаєте, що зумію“... Там-же в Барановичах, мовляв, полк. Костек-Бернацький, після ріжних урочистостей, пішов до костела „де приймав його вікарій, **„бо декан і парох захворіли“** (підкреслення наше — Ред.)... Зазначуючи цю „недугу“ польських духовників, „Курер Льв.“ тут же підкреслює, що „оваційно приймали його рабіни в божниці і попи в церкві“...

В справі світової господарської кризи.

В господарській комісії зібрання Союзу Народів виявилася дебата на тему світової господарської кризи. Французький міністер торговлі вказав на дотеперішню безплодність Союзу в цій ділянці і подав низку нових метод. Найперше радив признати державам, які експортують збіже, преференційні тарифи а промисловим державам признати полекші в залізничих і митних тарифах. Деякі поступи в цьому напрямі вже є, чого доказом торговельні трактати між Німеччиною та Угорщиною і між Німеччиною та Румунією. Франція зробила подібну умову з Мадярщиною, а тепер переговорює з Югославією і Румунією. Дуже важним буде покликання до життя міждержавного банку гіпотечного земельного кредиту. Для приборкання безробіття слід конче заладнувати великі міждержавні публичні роботи. Франція готова помогти в реалізуванні пляну, предложеного директором міждержавного бюра праці. Однак усі ті спроби не розвязують справи кризи в цілій ширині. Хотячи усунути глибші причини кризи, треба упорядкувати продукцію й консумцію та управильнити міждержавні господарські взаємини. Найкраще буде, на думку промовця, заключити міжнародні картелеві умови, що промостять дорогу до загально-европейського господарського порозуміння, оцісля господарської унії. Трудноції й перешкоди на цій дорозі можна побороти. В цьому дусі промовець предложив свої резолюції.

цілих 7,000.000 примусило уряд до сильнішої організації праці. Парлямент Зед. Держав розглядатиме проект внасигновання 5 міліярдів долярів на будову сітки, автомобілевих шляхів, нових каналів і розбудову пристаней. При такім ставленню справи безробітні знайдуть працю і заробіток.

— Динамітовий замах на міст у Німеччині. У німецькій місцевости Деміц іще в неділю мин. тижня викрили під залізничим мостом на Лабі сильний ладунок динаміту. Так не прийшло до вибуху. Політична поліція держала досі цю вістку в тайні. Відділи поліції, що прийшли зі Шверіну, переводять ревізії у комуністів.

— Землетрус у Греції. Епір і острів Евбею навістив землетрус. На Евбеї завалилося кілька сот домів. В Епірі знищене зовсім село Кукулі. Втікачі, що приходять до Атен, кажуть, що навіщені місцевости це одна руїна.

— Оперетка в Театрі Новостей. В середу, 23. вересня Театр Новостей починає вистави. Починається його сезон опереткою Абрагама „Вікторія та її гузар". Ціни найнижчі.

— Світовий ринок обнизив ціни. Замітна від довшого часу значна знижка цін вовняних сирівців є вже нині доконаним фактом. У тому стані поробила також **фірма А. Віттельс, текстильні склади у Львові, вул. Рутовського 7.** дуже корисні закупи просто в бельських фабриках всілякого рода вовняних матеріялів, а тим самим обнизила значно ціни. **Фірма Віттельс, Львів, Рутовського 7.** веде як дотепер спільно з фахово кваліфікованою кравецькою силою сальон мужеського кравецтва і виконує вибагливу мужеську гардеробу як убрання, тренчкоти, раглани і т. ін. на міру, беручи повну гарантію за точне і совісне виконання. 2270 20—?

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 19. IX. 1931 масло експортове і десерове пріма —'— зол., літру молока 19—20 сот., літру сметани 1·10 зол., копу яєць 3·80 - 7·00 зол.

Дописи.

ПЕРЕГІНСЬКО. *(Вечір народньої пісні.)* Як всюди, так і в нас все культурно-освітне життя зводилося переважно до влаштовування аматорських вистав. Але цікава річ, що хоч наш аматорський гурток проявляв живу ініціятиву й улаштовував доволі часто ріжного роду вистави, то все таки не зумів він збудити ширшого заінтересування просвітянськими справами. Що більше — від якогось часу помічається не тільки брак припливу свіжих сил до читальні взагалі і до гуртка зокрема, але й сама фреквенція на виставах помітно падала. Отсе все мусіло всякого застановити і навести на думку, що такі форми культурно-освітнього життя є невистарчаючими, що побіч аматорського гуртка і вистав треба створити щось таке, що своєю новістю і наглядною корисністю заінтересувалоб ширші круги нашої громади і притягнуло до себе молодь. Всякому було ясно, що такою новою притягаючою силою могло би бути у нас створення при читальні хору, улаштовування концертів, вечорів пісні то-що. Але непоборною перешкодою була тут відсутність диригента. Не можна сказати, щоби в тому напрямку у нас нічого дотепер не робилося. Навпаки — було у нас кілька концертів, з яких на підчеркнення заслуговують два, підготовані о. Клиновським та інж. Гаврилюком. Але все це були доривочні спроби. Можливість створення постійного хору при читальні отворилася аж літом цього року з приходом о. Нагірняка до Перегінська, а сама ідея створення такого хору викликала дуже живе зацікавлення серед молоді, дарма, що здійснювалося її в часі жнив, отже в часі найменш догідному для такої роботи. Три місяці пильної і солідної праці о. Нагірняка — і наша давня мрія стала ділом. Дня 28. 8. дебютували вже в „Вечорі народньої пісні" два хори: мішаний під орудою о. Нагірняка і мужеський під орудою п. Мізуня, при чому дебют випав на славу. Особливо гарне враження зробив мішаний хор, вражаючи приємно головно доволі високо вже виробленим у хористів почуттям ритму і ступнем зіспівання. Чимало причинився до успіху і влучний підбір пісень. У програму вечора ввійшли головно народні пісні в гармонізації Леонтовича і Стеценка та стрілецькі — в гармонізації Гайворонського і Купчинського. Хорову частину вечора попередила з вервою виголошена п. Семком декламація „Ода до пісні" Купчинського (замість вступного слова), а закінчила аматорська вистава п. з. „Задрігайло" ком. в 2. діях П. Франка, після якої відбулися ще народні забави і танці. Моральний і матеріяльний успіх вечора був незвичайний, особливо моральний. Бо не зважаючи на те, що вечір наслідок браку власної домівки, яка згоріла весною м. р., відбувся в салі читальні „Просвіти" в Бибилові (1 км.), як рівнож на те, що того дня падав дощ, — велика саля веб. читальні була виповнена (переважно публикою з Перегінська) по береги. Стільки гостей не бачила вона навіть тоді, коли заїзджав сюди якийнебудь мандрівний театр, який у провінціональних умовинах є не абиякою силою. Тому день 28. VIII можемо сміло зарахувати до найудатніших в житті нашої читальні. Ввесь дохід з вечора призначений на будову домівки для читальні „Просвіта" в Перегінську. — *Учасник.*

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР. Р. XVII. Дня 15. вересня 1931 р. Число 18.

ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО. ВОЛЬНОЕ КАЗАЧЕСТВО. Иллюстрированый журнал литературный и политический. Ч. 88—89. 10—25 сентября 1931. 10—25 вересня. Прага.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Нечинний.

Театр Новостей:
Середа, 23. вересня год. 7·30 вечером. „Вікторія та її гузар", оперетка Абрагама.

Театр Ріжнородностей:
Середа, 23. вересня, година 8. веч. „Коли вернеться?", комедія Могеліа.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Міліон" (реж. Рене Клеїр).

КАСИНО: Звукова фільма", „Сірий дім" і додатки.

КОЛЬОСЕЙ: Нечинний.

ЛЕВ: „Тайний документ" (Стюарт Вебс), „Летун із Каліфорнії".

МАРУСЕНЬКА: „Пат і Паташон як золотошукачі", „Під крівлею цирку".

МІРАЖ: „Грай, цигане!" й додатки.

ОАЗА: Звукові фільми „Молоді вірли" та „Виїнятий з під права".

ПАЛЯС: Звукова фільма „Цвітка Альжиру".

ПАН: Звук. фільма „Анна Хрісті".

ПАСАЖ: „Чотири пера", американська комедія та додатки.

ХИМЕРА: „Окови пристрасти".

СОНЦЕ: „Хоробрий вояк Швейк" (2 серії) та „Любка Розвольського".

СМІЛЕВЕ: „Звукова фільма „Трьох приятелів", „Відвічні вороги".

УЦІХА: „В погоні за міліонами" (Люпіно, Альбертіні) Безробітний Чарлі Чаплін.

Програма радіо.

Середа 23. вересня 1931.

Кенігсберг (217,1) 20·35 Концерт з церкви св. Варвари в Данцігу. 21·35 Вечірок. **Липськ** (259,3) 20·00 Російська музика (Бородін, Рімскій-Корсаков). **Моравська Острава** (263,4) 14·30 Концерт. **Братислава** 20·25 Скрипковий речиталь. **Гамбург** (372,2) 19·30 Класичний концерт. **Букарест** (394,2) 21·00 Фортеп. речиталь. 21·45 Музичний скеч. 22·15 Скрипковий речит. **Харків** (426) 15·00, 20·00 Концерт. **Стокгольм** (435,4) 20·45 Містції 18 ст. **Рим** (441,2) 21·00 Вечір італійської музики. **Лянгенберг** (472,4) 20·45 Симф. концерт. **Відень** (516,4) 17·15 Музика Шумана. **Рига** (524,5) 19·03 Французька музика. **Мінхен** (532,9) 19·30 Концерт цитристів. 20·25 „Любов поета", пісні Шумана (баритон). **Будапешт** (550,5) 17·00 Мадярські пісні (сопран, циган. орхестра). 20·00 Концерт універс. хору. 20·45 Циган. музика. **Калюндборг** (1153,8) 21·55 Данська музика. 24·00 Ратушеві дзвони. **Москва** (1481) 18·15 Концерт, 20·30 Відчит.

Четвер 24. вересня 1931.

Братислава (278,8) 18·40 Скрипкова музика. **Штрасбург** (345,2) 20·30—22·30 Вечір Офенбаха. **Букарешт** (394,2) 18·00 Легка румунська музика. 21·00 Югославянський вечір. **Харків** (426) 15·00—20·00 Концерт. **Стокгольм** (435,4) 20·00 Концерт радіоорх. **Рим** (441,2) 17·30—18·15 Концерт. 21·00 Симф. концерт. **Лянгенберг** (472,4) 20·00 Турецька музика. 21·00 „Штрасенман", Г. Кеслера. 23·00—24·00 Мистці джезу. **Міляно** (500,8) 21·15 „Mese Mariano" і „Il re", дві опери Джордана. **Брукселя** (508,8 20·00 „Traviata", опера Верді. **Відень** (516,4) 19·30 Джез на двох форт. 20·00 . Концерт фільгарм. орх. (Моцарт, Штраус, Шуберт). 21·40 Трансмісія з Білгороду. **Мінхен** (532.9) 21·00 Югославянський вечір. **Будапешт** (550,5) 17·30 Концерт на цитрі. 18·45 Циганська орхестра. **Ослъо** (1071,4) Концерт будапешт. квартету. **Калюндборг** (1153,8) 20·10 Концерт радіоорх. 24·00 Ратушеві дзвони. **Москва** (1881) 18·15 Концерт.

—o—

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа 23. вересня 1931.

Львів (380,7) 11·58 Астр. час. 12·10, 15·10, 15·40, 16·30, 17·10, 17·30, Музика з грам. плит. 13·10, 14·50 Комунікати. 15·25 „Серед книжок", оцінка останніх видань. 16·00 Для молодших дітей. 16·15 Фейлетон. 16·50 Радіохроніка. 17·15 „Служба лучби", полк. Зигмунтович. 17·35 Відчит. 18·00 Популярний концерт. 19·00 Всячина. 19·20 В справі хову коней. 19·25 Польські та італійські пісні (баритон, форт.). 19·55—20·10 Комунікати. 20·15 „Гумор Шопена", музичний фейлет. 20·30 Вечір солістів. Літературна хвилина. 22·00 Фейлетон. 22·15—22·20 Комунікати. 22·30—24·00. Танкова музика зі Шкотської каварні у Львові.

Четвер 24. вересня 1931.

Львів (380,7) 11·58 Астр. час. 12·10, 15·10, 16·00, 17·10, 19·30 Музика з грам. плит. 13·10, 14·50 Комунікати. 15·25 Огляд жіночих часописів. 15·45 Летунський куток. 16·50 „Роля комах у торговлі землеплодами", відчит. 17·35 „З життя наших овочів"; проф. Руперт. 18·00 Камеральний концерт. 19·00 Всячина. 19·20 В справі годівлі коней. 19·25, 19·40 Комунікати. 19·45 „Югославія — країна сонця", фейл. 20·00 Транс. з Білгороду. Югославянський концерт. 22·00 „Утреня" Лазаревича. 22·30—22·45 Комунікати. 22·50—24·00 Легка і танкова музика з Варшави.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

— Український Наддніпрянський Театр Дир. М. Карабіневича.
ЩУЦІМ:
23/IX „Гриць".
24/IX „Вій".
25/IX „Маруся Богуславка".
26/IX „Запорожець".
27/IX „Аза".

Театр у скорім часі **обїде Галичину і Волинь з найновішим репертуаром:** „Сорочинський Ярмарок", „Бар-Кохба" і „Ленін".

Освітньо-кооперативний курс при Філії „Просвіти" в Тернополі розпочинається дня 15. листопада 1931 р. і треватиме до дня 15. березня 1932 р. На курс будуть приняті мужчини від 18. року життя, котрі скінчили народню школу і виважуться припоручуючими посвідками місцевої читальні „Просвіти" або кооперативи. Вписова такса виносить 30 зол. Мешкання і харч місячно до 60 зол. Зголошення (з 25 сот. пошт. маркою на відповідь) слати найдальше до 20. жовтня 1931 р. на адресу: Філія „Просвіти" в Тернополі, вул. Міцкевича ч. 11.

На „Рідну Школу" зложили ВП.: Секція Молоді при філії „Просвіти" в Камінці Струмиловій 200 зол. як чистий дохід з фестину; Студентська Секція в Камінці Струмиловій 50 зол. як чистий дохід з вистави; Марія і Петро Поличка — Кульчицькі, Слане на Чехословаччині, 25 зол.; Учні VII Б. класи гімназії в Перемишлі 30 зол. з нагоди іменин свого Опікуна кляси Т. Ростковича; М-р Остап і Марійка з Позванських Фірчуки з Копичинець 10 зол. замість повідомлень про їх вінчання, яке відбулося дня 5. IX. ц. р. в Тернополі. — ВП. Жертводавцям складає щиру подяку **Головна Управа.** 518

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю знана фірма **Іван Зельтенрайх,** Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриланти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 130

ПОТРІБУЮ зараз до театру: **сопранів, альтів і тенорів** виключно до опери і оперетки. Контракт річний. Зголошення враз з фотографічними картками надсилати: „Український Наддніпрянський Театр дир. П. Карабіневича Щуцім п. Домброва в. Краківське.

СТУДЕНТКИ найдуть приміщення в інтелігентнім українськім домі з харчами або без. — Вулиця Бартоша Гловацького ч. 8., партер, ч. дверей 1.

КАНДИДАТ АДВОКАТУРИ з правовою і бюровою практикою шукає місця в адвоката від 1. X. ц. р. Адміністрація „Діла" під „Провінція" 12 11

УЧИТЕЛЬКА з 2-літньою практикою, панна, пошукує цілорічної посади на провінції з обсягу 7-клясової школи. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Учителька 23". 19—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легенів, серця і нирок

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 Пересвітлення Рентгеном.

Найдешевші книжки!

МИХАЙЛО ВОЗНЯК
ІВ. БЕЛЕЙ і ОЛ. КОНИСЬКИЙ
До звязків Галичини з Наддніпрянщиною. — Ціна 50 сот., з почт. пересилкою 70 сот.

ШЕВЧЕНКО і КНЯЖНА РЕПНІНА
Ціна 1·50 зол., на почт. перес. 50 сот.

МИКОЛА МАТІЇВ-МЕЛЬНИК
КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР
Ціна 50 сот., з почтовою перес. 70 сот.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ
СМІХ ЗЕМЛІ
Ціна 1·50 зол., з почт. перес. 2·10 зол.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО
Спогади I. II. і III. часть
Ціна 8·— золотих — без пересилки

АЛЬФОНС ДОДЕ
МАЦІЦЬКИЙ
Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3·— зол., з почт. пересилкою 4·— зол.

Можна дістати в Адм. „Діла" Львів, Ринок 10. II. п. або в книгарнях.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.